

Nr 7.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse för A. Forsgren från viss skadeståndsskyldighet; given Stockholms slott den 31 december 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Sven Linders.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 december 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Linders anför:

Med utlåtande den 19 januari 1925 har länsstyrelsen i Västerbottens län underställt Kungl. Maj:ts prövning en av hemmansägaren Arvid Forsgren i Kulfors i Degerfors socken gjord framställning att av nåd bliva befriad från att erlägga det skadestånd på 11,000 kronor, som han enligt Degerfors tingslags häradsrätts lagakraftvunna utslag den 3 juli 1919 ålagts till kronan utgiva på grund av att han genom oförsiktighet vållat skogseld å kronoparken nr 14 Aggberget.

Rörande de närmare omständigheterna vid branden och de skäl, som föranlett åtals anställande, har dåvarande jägmästaren i Degerfors revir K. Gran i skrivelse den 14 januari 1925 anfört bland annat följande.

Den 7 juni 1918 utbröt skogsbrand å kronoparken Aggberget i Degerfors revir. Det av elden härjade området utgjorde omkring 74 hektar, varå all växande skog dödades. Värdet av skadan hade lågt uppskattats till 150 kronor för hektar eller i runt tal 11,000 kronor. Enligt vad som utrönts,

var elden sannolikt orsakad av hemmansägaren Arvid Forsgren i Kulfors vid uppgörande av eld ute i marken i och för hägnadsarbeten. Då en dylik förseelse, som så ofta förekomme men så sällan kunde ledas i bevis, vore av beskaffenhet att ej böra lämnas opåtalad, och då utsikter dessutom då funnits för kronan att möjligen kunna erhålla ersättning för den skada å skog och mark, som branden åstadkommit, hade Gran gjort en skriftlig anmälan i saken till vederbörande landsfiskal med anhållan om vidtagande av de rättsliga åtgärder mot Forsgren, vartill en utredning kunde föranleda; dessutom hade han å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar anhållit, att yrkande om en skadeersättning av 11,000 kronor måtte under en eventuell rättegång framställas.

Sedan åtal, med anledning av denna anmälan, av vederbörande landsfiskal anhängiggjorts vid Degerfors häradsrätt, dömde häradsrätten genom utslag den 3 juli 1919 Forsgren att dels böta 15 kronor och dels i skadeersättning till Kungl. Maj:t och kronan utgiva fordrade 11,000 kronor.

Härmed hade dock målets vidare fullföljande avstannat och jägmästaren hade aldrig erhållit del av protokollet i målet och ej heller annan officiell underrättelse om målets utgång.

Efter muntlig påstötning från Gran har länsstyrelsen den 4 februari 1924 anmodat vederbörande landsfiskal att i laga ordning uttaga och redovisa ifrågavarande skadeståndsbelopp. I anledning härav har landsfiskalen den 17 november 1924 till länsstyrelsen meddelat, att Forsgren, som vore gift och hade fyra barn, av vilka det äldsta vore 7 år, saknade utmättningsbar lös egendom samt att eventuell utmätning av hans fastighet, värderad till cirka 3,500 kronor, skulle leda till ekonomisk ruin för Forsgren utan att dock någon del av skadeståndet komme att gäldas. Fastigheten vore nämligen intecknad för 3,000 kronor, varjämte förefunnes diverse andra skulder till belopp av i runt tal 800 kronor.

Under erinran att Forsgren synbarligen befunne sig i synnerligen ömmande ekonomiska omständigheter, har *länsstyrelsen* tillstyrkt Forsgrens framställning om befrielse från den honom ålagda skadeståndsskyldigheten. Ej heller *statskontoret* har haft något att erinra mot densamma. *Domänstyrelsen*, som ävenledes tillstyrkt ifrågavarande framställning, har, med anledning av omständigheterna i ärendet och då möjlighet tidigare torde hava funnits för domänfonden att utbekomma åtminstone en del av den tilldömda avsevärda skadeersättningen, ifrågasatt, huruvida icke stadgande borde utfärdas därom, att när i rättegång, som av allmän åklagare å tjänstens vägnar anhängiggjorts, ersättning tillerkänts kronan eller allmän kassa eller fond, det skulle åligga åklagaren att insända domstolens beslut till vederbörande länsstyrelse för ersättningens indrivande.

Justitiekanslersämbetet, som på grund av domänstyrelsens yttrande jämväl hörts i ärendet, har i utlåtande den 9 oktober 1925 anfört bland annat följande:

»Vederbörande revirförvaltare lär icke hava ägt befogenhet att åt landsfiskalen uppdraga att föra kronans målsägaretan i det i ärendet omförmälda mål. Och enligt landsfiskalsinstruktionen var landsfiskalen icke utan särskilt förordnande behörig att föra sådan talan. Under sådana förhållanden

hade häradsrätten icke bort på landsfiskalens yrkande utdöma nu avsedda skadeersättning.

Därest landsfiskalen haft vederbörligt förordnande att föra skadeståndstalan, hade skyldighet att redovisa målet ålegat honom jämlikt föreskrifterna i kungörelsen den 16 maj 1827.

Att nu med anledning av detta något snedvridna fall införa nya föreskrifter i avseende å allmän åklagare eller underrätt synes justitiekanslersämbetet knappast motiverat.

Justitiekanslersämbetet bör måhända tillägga att, i den mån de i remitterade ärendet förelupna fel eventuellt skulle kunna tänkas förtjäna åtal, har preskription redan inträtt.»

För egen del vill jag till en början upplysningsvis nämna, att, enligt vad som meddelats, de utdömda böterna betalats och kontant redovisats i september 1919. Med hänsyn till vad justitiekanslersämbetet anfört, finner jag icke skäl föreligga att nu närmare ingå på det förelupna dröjsmålet med övriga indrivningsåtgärders vidtagande och den förlust för statskassan, som härigenom kan hava vållats. Något behov av ytterligare föreskrifter i det av domänstyrelsen angivna avseende synes ej förefinnas.

*Departements-
chefen.*

I själva saken delar jag myndigheternas uppfattning, att ett eftergivande av den uppkomna skadeståndsfordran står i överensstämmelse med billighetens bud.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att hemmansägaren Arvid Forsgren i Kulfors i Degerfors socken må befrias från honom enligt Degerfors tingslags häradsrätts utslag den 3 juli 1919 åliggande skyldighet att till Kungl. Maj:t och kronan i skadestånd utgiva 11,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Sture Idar.